Technische vragen over lopende agendapunten

Datum	22 januari 2024
Steller vragen	Arnold Posthuma
Over agendapunt	Commissie P&C d.d. 25 januari 2024 Motie Oegstgeest kaderstelling gemeenschappelijke regelingen

Volgens het agendapunt gevoegd memo naar aanleiding van de motie Oegstgeest heeft de bestuurlijke werkgroep FKGR het indexpercentage voor loon en prijsontwikkelingen vastgesteld op 9.25% voor de begroting 2025.

In de Miljoennota 2024 wordt in het hoofdstuk Accrès gemeentefonds en provinciefonds ingegaan op de wijze van indexering van het loon- prijspeil tot en met de tranche 2026.
https://www.rijksfinancien.nl/miljoenennota/2024/bijlage/1843881 . In de bijlage bij deze vragen is een passage van deze paragraaf overgenomen. Hierin is voor het begrotingsjaar 2025 sprake van een gecombineerde index van 3.96%.

VRAGEN

1 Is het juist dat (bij verder ongewijzigd beleid in bijvoorbeeld de Miljoenennota 2025) de gemeente Voorschoten zou mogen rekenen op een toename van de toekenning uit het gemeentefonds voor de loon- en prijsontwikkeling met een percentage van 3.96% in 2025? Zo niet, graag een toelichting.

ANTWOORD VRAAG 1
Het klopt dat op deze manier in de septembercirculaire de loon en prijsontwikkeling in de septembercirculaire voor het jaar 2025 is meegenomen. Daarin wordt door het rijk uitgegaan van uitgaven bij gemeenten die zich zouden verhouden lonen 60%, materiele uitgaven 20% en investeringen 20%.
In de daadwerkelijke uitgaven van de gemeenten zal dit landelijk redelijk kloppen. Bij de individuele gemeenten zal deze verhouding anders zijn, dat geldt ook voor de beleidsterreinen binnen een gemeentelijke begroting.

2 Indien het antwoord op vraag 1 bevestigend is, is de conclusie dan juist dat het gecombineerde indexpercentage dat door de gemeente wordt afgedragen aan Gemeenschappelijke Regelingen dan 9.25 minus 3.96 oftewel 5.29% hoger is dan de gemeente vanuit het gemeentefonds ontvangt?

ANTWOORD VRAAG 2
Nee, deze constatering is onjuist. Ten eerste ligt de uitgavenverhouding bij de GR-en anders. De gemeenschappelijke regelingen betreffen vooral diensten die de gemeente afneemt, daarbij is vooral sprake van loonkosten en weinig sprake van investering. Vandaar: Lonen gemiddeld 75%, materiele uitgaven 25%, investeringen 0%. In het verleden zijn hierover afspraken gemaakt door de colleges met de besturen van de GR-en over de wijze van indexeren. Deze zijn vastgelegd in de kaders voor de begrotingen. Uitgangspunt was en is reëel compenseren voor loon- en prijsontwikkelingen.

Het percentage van 9,25% bedraagt niet alleen de compensatie voor 2025, maar ook correcties op eerder afgeweken compensatie in 2022, 2023 en 2024.
De gemeente ontvangt het gemeentefonds ook structurele compensatie voor de inflatiecorrecties op eerdere jaren.. Daarom worden ook afwijkingen in de werkelijke kostenstijgingen van oude jaren structureel

meegenomen in de index voor nieuwe begrotingen. Hogere, maar ook lagere gerealiseerde inflatiecijfers worden op die manier verwerkt. Hieronder de indexen die daadwerkelijk aan loon en prijscompensatie zijn ontvangen.

Systematiek gemeentefonds:

Eerste raming van index jaar T : Septembercirculaire T-2: MEV jaar T-2 (2025: sept. Circ. 2023)
Bijstelling raming van index jaar T : Meicirculaire T-1: CEP jaar T-1) (2025: Meicirculaire 2024)
Bijstelling raming van index jaar T : Septembercirculaire T-1: MEV jaar T-1 (2025: Septembercirculaire 2024)
Definitieve vaststelling index jaar T: Meicirculaire jaar T : CEP jaar T (2025: meicirculaire 2025)

In mei van het begrotingsjaar wordt de definitieve index en compensatie via het gemeentefonds vastgesteld middels de meicirculaire. De via het gemeentefonds ontvangen compensatie betreft:

Index beloning werknemers						
Beloning Werknemers						
	2022	**2023**	**2024**	**2025**		
Definitief 2022: Meicirculaire 2022, CEP 2022	4,80%					
Definitief 2023: Meicirculaire 2023, CEP 2023		3,50%				
Voorlopig Septembercirculaire 2023: MEV 2023			6,30%	5,40%		
Ontvangen via gemeentefonds	**4,80%**	**3,50%**	**6,30%**	**5,40%**		
Grondslag kaderbrief begroting 2024	4,80%	2,80%	3,90%	0,00%		
	0,00%	**0,70%**	**2,40%**	**5,40%**	**8,50%**	**75%**
Index Netto materieel (Imoc)						
	2022	**2023**	**2024**	**2025**		
Definitief 2022: Meicirculaire 2022, CEP 2022	4,10%					
Definitief 2023: Meicirculaire 2023, CEP 2023		5,90%				
Voorlopig Septembercirculaire 2023: MEV 2023			3,50%	1,60%		
Ontvangen via gemeentefonds	**4,10%**	**5,90%**	**3,50%**	**1,60%**		
Grondslag kaderbrief begroting 2024	4,10%	5,90%	2,40%			
	0,00%	**0,00%**	**1,10%**	**1,60%**	2,70%	**25%**
Indexering cf. LPO compensatie gemeentefonds					**7,05%**	

Als begroting GR-en overeenkomstig de inflatiepercentages die via gemeentefonds zijn gecompenseerd zou worden geïndexeerd dan komt het gewogen percentage uit voor 2025 uit op 7,05% i.p.v. 9,25%.

Het definitieve inflatiepercentage wordt in mei van een begrotingsjaar middels de CEP vastgesteld.
De prijsstijgingen a.g.v. de oorlog in Oekraïne traden pas het laatste kwartaal van 2022 op.

De bestuurlijke werkgroep WKGR heeft besloten een uitzondering te maken op de regel en de gemeenschappelijke regelingen in tegenstelling tot eerdere jaren ook te compenseren voor de prijsstijging van 2022, T-3.
De prijsstijgingen in 2022 ten opzicht van het definitieve inflatiecijfer zoals opgenomen in de CEP van 2022 (verschenen in mei 2022) zijn een gevolg van de oorlog in Oekraïne. Deze prijsstijgingen traden pas eind 2022 op. Gemeenten zijn hiervoor niet structureel gecompenseerd.

3 Indien het antwoord op vraag 2 bevestigend is, wat is dan bij benadering de omvang van het budget dat bespaard moet worden op programma's en taken van de gemeente die niet door gemeenschappelijke regelingen worden uitgevoerd?

ANTWOORD VRAAG 3

		Financieel kader Begroting 2025			
Gemeentelijke bijdrage aan GR	**Begroting 2024**	**WKGR, kaderbrief 2025**	**WKGR, reguliere kaderbrief**	**Motie Oegstgeest**	**Verschil WKGR / Motie Oegstgeest**
		9,25%	7,05%	5,00%	4,25%
Holland Rijnland	363.021	€ 396.600	€ 388.614	€ 381.172	€ 15.428
Veiligheidsregio Hollands Midden	1.751.982	€ 1.914.040	€ 1.875.497	€ 1.839.581	€ 74.459
Hecht	1.743.000	€ 1.904.228	€ 1.865.882	€ 1.830.150	€ 74.078
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	444.215	€ 485.305	€ 475.532	€ 466.426	€ 18.879
Omgevingsdienst West-Holland	353.000	€ 385.653	€ 377.887	€ 370.650	€ 15.003
Serviceorganisatie Zorg HR	189.000	€ 206.483	€ 202.325	€ 198.450	€ 8.033
Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden					
Totaal gemeentelijke bijdrage aan GR-en	**4.844.218**	**5.292.308**	**5.185.735**	**5.086.429**	**205.879**
Toename t.o.v. begroting 2024		**448.090**	**341.517**	**242.211**	
Extra compensatie (niet gedekt gemeentefonds)		106.573			

Doordat de WKGR besloten heeft de GR-en ook te compenseren voor de werkelijke inflatie van 2022, valt het percentage 2,2% hoger uit. De extra kosten die in de begroting opgevangen dienen te worden bedragen € 106.573. Dit zal worden opgenomen in de kadernota van 2025 die in juli 2024 in de raad wordt behandeld.

4 Kan voor de jaren 2020 – 2024 een overzicht worden gepresenteerd van aan de ene kant het indexpercentage voor loon- en prijsontwikkelingen die in het gemeentefonds zijn opgenomen en anderzijds het percentage dat is afgedragen aan de Gemeenschappelijke Regelingen.

ANTWOORD vraag 4

Het overzicht wat daadwerkelijk aan prijscompensatie is afgedragen is niet op te leveren.
Naast inflatie zijn de begrotingen van de diverse GR-en ook door taakuitbreidingen e.d. gewijzigd. De daadwerkelijke loon- en prijscomponent is daar niet uit te destileren. Alle begrotingen zijn via zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd en door de AB's vastgesteld.

Wel wordt in onderstaand overzicht een beeld gegeven van de loon en prijsindexen waarmee is gerekend in de kaderbrieven voor dat specifieke jaar. (De correcties op eerdere jaren zijn daarbij buiten beschouwing gelaten. Dit geeft weer welk percentage de Gemeenschappelijke regeling specifiek voor dat jaar mogen toepassen , afgezet aan de loon of prijscompensatie die voor dat jaar uiteindelijk definitief via het gemeentefonds is ontvangen.

	2020	2021	2022	2023
Kaderbrief Beloning werknemers (jaar t)	3,20%	3,60%	1,30%	2,00%
Kaderbrief Materiele kosten (jaar t)	1,50%	1,80%	1,50%	1,50%
Werkelijk Compensatie CEP Jaar T (meicirculaire)				
Beloning werknemers	2,60%	2,00%	4,80%	3,50%
Materiële kosten	1,80%	2,00%	4,10%	5,90%
Beloning werknemers	0,60%	1,60%	-3,50%	-1,50%
Materiële kosten	-0,30%	-0,20%	-2,60%	-4,40%

BIJLAGE
UIT: MILJOENENNOTA 2024

11 ACCRES GEMEENTEFONDS EN PROVINCIEFONDS

Het loon- en prijsdeel zal tot en met tranche 2026 met een gecombineerde index op basis van de CPB-indices voor de loonvoet sector overheid, de prijsontwikkeling materiele overheidsconsumptie (IMOC) en de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI). Hierbij wordt een verdeling van 60/20/20 tussen loon, consumptie en investeringen aangehouden. Vanaf 2027 wordt ook voor het loon- en prijsdeel van het accres de nieuwe financieringssystematiek op basis van het bbp toegepast. De indexatie voor het loon- en prijsdeel is aan de hand van de prijs bbp van het betreffende jaar.

De individuele indexen worden in procenten met één cijfer achter de komma bijgehouden, de gecombineerde index wordt bijgehouden met twee cijfers achter de komma. De indices worden bijgesteld op basis van het CEP-raming van het CPB in het voorjaar en op basis van de MEV-raming in september. De tranche van het lopend jaar wordt in het voorjaar vastgezet op basis van indices uit de CEP-raming.

De basis voor de grondslag waarover de indexatie berekend wordt is (1) het jaarlijks budget in het

Gemeentefonds voor zover dit verantwoord wordt op het uitgavenplafond Rijksbegroting, exclusief middelen in het sociaal deelfonds en corona- en Oekraïne-noodmaatregelen, en (2) het nog niet in het Gemeentefonds verwerkte volume-accres. De onderstaande tabel toont de grondslagen en de procentuele jaarlijkse groei van de index.

Tabel 11.1 Grondslag en indices

Bedragen in miljoenen euro en procenten	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Gemeentefondsuitgaven (voor zover onderdeel van de accresgrondslag) en volume-accres in prijspeil 2023	**38.084**	**37.296**	**37.666**	**34.619**	**34.554**	**34.441**
Begrotingsmoment van de grondslag	**MN24**	**MN24**	**MN24**	**MN24**	**MN24**	**MN24**
Loonvoet sector overheid (60%)		6,7%	5,3%	4,7%	n.v.t	n.v.t
Index prijs materiele overheidsconsumptie (IMOC, 20%)		3,5%	2,0%	2,0%	n.v.t	n.v.t
Index prijs overheidsinvesteringen (IBOI, 20%)		3,0%	1,9%	1,9%	n.v.t	n.v.t
8-jaars historisch gemiddelde bbp (t-2 t/m t-9)		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1,8%	1,6%
Prijs bbp		n.v.t.	n.v.t	n.v.t	2,8%	2,4%
Gecombineerde index		**5,32 %**	**3,96 %**	**3,60 %**	**4,70 %**	**4,10 %**

1.

	Index beloning werknemers							
			2022	**2023**	**2024**	**2025**	**% 2025 incl. corr. inflatie eerdere jaren**	
1	Grondslag kaderbrief begroting 2024	Mev 2022/ sept. circ. 2022	4,80%	2,80%	3,90%			
2	Grondslag kaderbrief begroting 2025	Mev 2023/ sept. circ. 2023	7,40%	3,50%	6,30%	5,40%		
3	Kaderbrief 2025: index begroting (=2-/-1)	Prijscorrectie ivm werkelijke inflatie. Tov vorige kaderbrief	**2,60%**	**0,70%**	**2,40%**	**5,40%**	**11,10%**	**75%**
	Index Netto materieel (Imoc)							
			2022	**2023**	**2024**	**2025**	**% 2025 incl. corr. inflatie eerdere jaren**	
1	Grondslag kaderbrief begroting 2024	Mev 2022/ sept. circ. 2022	4,10%	5,90%	2,40%			
2	Grondslag kaderbrief begroting 2025	Mev 2023/ sept. circ. 2023	5,10%	5,90%	3,50%	1,60%		
3	Kaderbrief 2025: index begroting (=2-/-1)	Prijscorrectie ivm werkelijke inflatie. Tov vorige kaderbrief	**1,00%**	**0,00%**	**1,10%**	**1,60%**	**3,70%**	**25%**
		Gewogen gemiddelde lonen/ prijzen					**9,25%**	